

Čítajúca Bratislava

Nie je to len výstižný prívlastok pre naše mesto v tieto jesenné dni, keď sa v priestoroch Incheby stretáva najväčší počet čitateľov v roku, aby si na Bibliotéke vybrali z koncentrovanej ponuky knižných noviniek. Je zároveň aj hlavná téma odborného výskumu, s ktorého výsledkami zoznamuje recenzovaná publikácia:

Anna Gašparovičová – Ľudmila Hrdináková – Judita Kopáčiková – Pavol Rankov
Čítanie mládeže v Bratislavskom kraji
Interpretácia výsledkov výskumu
Bratislava, Centrum vedeckotechnických informácií 2009

Na prvý pohľad nenápadná brožúrka autorskej štvorice prináša zaujímavé výsledky kvantitatívneho výskumu kultúry čítania medzi ôsmakmi a deviatakmi základných škôl a druhákmi stredných škôl. Zber údajov sa uskutočnil v októbri 2008 v Bratislavskom kraji na úctyhodnej vzorke 1 515 respondentov. Autorky a autor túto štruktúrnu výhodu získavaných dát náležite využili. Informácie a interpretačné závery publikácie sú košaté a prinášajú vyčerpávajúce pohľady do všetkých významných poschodí kultúry čítania: interakcia čítania s vplyvmi elektronických médií (televízia, internet, počítačové hry), s vplyvmi predstáv a očakávaní mládeže v súvislosti s trávením voľného času, s motiváciou k čítaniu/nečítaniu v rodine, vzťahmi k novému, takpovediac *elektronickému* štatútu knižníc po roku 1990. Publikácia nezabúda ani na problematiku socio-kultúrneho štatútu knihy, na žánrové preferencie mládeže, na vplyv rovesníckeho prostredia na čítanie, ktorý „vo veku 13 – 17 rokov“ narastá s klesajúcim „*statusom rodičovských vzorov a vzorov iných dospelých*“ (s.88). Vydavateľom, učiteľom a pracovníkom knižníc publikácia ponúka informácie, ktoré by nemali obísť bez povšimnutia. Na tejto nevelkej ploche nemôžem uviesť všetky súvislosti, ktoré ma zaujali. Podstatné však je, že nijaké katastrofálne závery, ktoré by signalizovali zásadný ústup mládeže od klasického čítania, výskum neukázal. Naopak, aj výskumy LIC zamerané na čítanie (Súčasný stav a úroveň čítania v SR), ktoré kontinuálne pokračujú od roku 2003, dospeli k záverom, že práve klasické čítanie odborných (náučných) kníh a časopisov či beletrie zabezpečuje profylaktický štít proti všetkým civilizačným nástrahám a *mediálnym hrozbám*. Príznačné v tomto zmysle je napríklad zistenie výskumu CVTI, že pri pripravovaní domácich úloh používa internet až 95,3% žiakov, ktorí majú doma vlastné knihy, ale len 78,4% žiakov, ktorých rodina k čítaniu nevedie. Kvalitatívny výskum tejto vrstvy problému by akiste ukázal aj na kultivovanejší prístup k internetovej ponuke práve u čítajúcich.

Peter Valček

In *Knižná revue*, 28. 10. 2009, roč. 19, č. 22, s. 10.